

Pouczenie
o prawach i obowiązkach kontrolowanego płatnika składek
wynikających z ustawy z dnia 13 października 1998 r.
o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 121 z późn. zm.)

1. Płatnik składek ma prawo:

- a) uczestniczyć w czynnościach kontrolnych, a także wskazać osobę do uczestniczenia w tych czynnościach (art. 89 ust. 4);
- b) uczestniczyć w przeprowadzaniu dowodu z zeznań świadka lub oględzin (art. 89 ust. 5);
- c) żądać dostępu do wydanych dokumentów (art. 90 ust. 6);
- d) wniesienia zastrzeżeń do ustaleń protokołu kontroli (art. 91 ust. 3).

2. Płatnik składek jest zobowiązany:

- a) udostępnić wszelkie księgi, dokumenty i inne nośniki informacji związane z zakresem kontroli, które są przechowywane u płatnika oraz u osób trzecich w związku z powierzeniem tym osobom niektórych czynności na podstawie odrębnych umów (art. 88 ust. 1 pkt 1);
- b) udostępniać do oględzin składniki majątku, których badanie wchodzi w zakres kontroli, jeżeli zalega z opłatą należności z tytułu składek (art. 88 ust. 1 pkt 1a);
- c) sporządzić i wydać kopie dokumentów związanych z zakresem kontroli i określonych przez inspektora kontroli Zakładu (art. 88 ust. 1 pkt 2);
- d) zapewnić niezbędne warunki do przeprowadzenia czynności kontrolnych, w tym udostępnić środki łączności, z wyjątkiem środków transportowych, oraz inne niezbędne środki techniczne do wykonania czynności kontrolnych, którymi dysponuje płatnik (art. 88 ust. 1 pkt 3);
- e) udzielać wyjaśnień kontrolującemu (art. 88 ust. 1 pkt 4);
- f) przedstawić tłumaczenie na język polski sporządzonej w języku obcym dokumentacji finansowo-księgowej i osobowej przedłożonej przez płatnika składek (art. 88 ust. 1);
- g) w wyznaczonym terminie, dostarczyć inspektorowi kontroli Zakładu żądane dokumenty (art. 88 ust. 3);
- h) powyższe czynności wykonać nieodpłatnie (art. 88 ust. 2);
- i) na żądanie inspektora kontroli Zakładu, wydać określone przez niego dokumenty wymienione w art. 88 ust. 1 pkt 1 na czas niezbędny do przeprowadzenia czynności kontrolnych, nie dłuższy jednak niż 3 tygodnie (art. 90 ust. 5);
- j) w terminie 30 dni od daty otrzymania protokołu kontroli złożyć deklarację rozliczeniową korygującą łącznie z raportem miesięcznym korygującym zgodnie z ustaleniami kontroli (art. 47 ust. 3 i art. 41 ust. 7b pkt 2).

Zgodnie z art. 80 ust. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej płatnik składek jest obowiązany do pisemnego wskazania osoby upoważnionej do reprezentowania go w trakcie kontroli, w szczególności w czasie jego nieobecności. Płatnik składek będący przedsiębiorcą może wnieść sprzeciw wobec podjęcia i wykonywania przez organy kontroli czynności z naruszeniem przepisów art. 79–79b, art. 80 ust. 1 i 2, art. 82 ust. 1 oraz art. 83 ust. 1 i 2, z zastrzeżeniem art. 84d ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Sprzeciw płatnik składek wnosi na piśmie do właściwego oddziału Zakładu, który wszczął kontrolę.

O wniesieniu sprzeciwu płatnik składek zawiadamia na piśmie kontrolującego. Sprzeciw wnosi się w terminie 3 dni roboczych od dnia wszczęcia kontroli. Płatnik składek musi uzasadnić wniesienie sprzeciwu (art. 84c ust. 1–3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej).